

HE 137/2016 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverosta annetun lain sekä eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetun lain 3 §:n ja liitteen muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverosta annettua lakia siten, että makeisten ja jäätelön valmisteverosta luovuttaisiin. Lisäksi virvoitusjuomaveron piiristä poistettaisiin maustamattomat kasvipohjaiset maitoa korvaavat juomat sekä jääpalat. Lain nimi muutettaisiin laiksi virvoitusjuomaverosta. Eräiden juomapakkausten valmisteverosta annettua lakia muutettaisiin siten, että maustamattomat kasvipohjaiset maitoa korvaavat juomat ja jääpalat poistettaisiin veron piiristä.

Esitys liittyy valtion vuoden 2017 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
PERUSTELUT	3
1 Nykytila.....	3
1.1 Lainsäädäntö	3
1.2 Käytäntö.....	5
1.3 Kansainvälinen kehitys sekä EU-lainsäädäntö.....	7
1.4 Nykytilan arviointi	9
2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	10
2.1 Tavoitteet	10
2.2 Toteuttamisvaihtoehdot ja keskeiset ehdotukset.....	11
3 Esityksen vaikutukset.....	13
3.1 Taloudelliset vaikutukset	13
3.2 Yhteiskunnalliset vaikutukset	14
3.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	14
4 Asian valmistelu.....	15
5 Riippuvuus muista esityksistä.....	16
6 Voimaantulo.....	16
LAKIEHDOTUKSET	17
Laki makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverosta annetun lain muuttamisesta	17
Laki virvoitusjuomaverosta.....	17
LIITE	19
Laki eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetun lain 3 §:n ja liitteen muuttamisesta.....	21
LIITE	22
LIITE	23
RINNAKKAISTEKSTIT	23
Laki makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverosta annetun lain muuttamisesta	23
LIITE	26
Laki eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetun lain 3 §:n ja liitteen muuttamisesta.....	31
LIITE	32

PERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö

Makeisista, jäätelöstä ja virvoitusjuomista valtiolle suoritettavasta verosta säädetään makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverosta annetussa laissa (1127/2010), jäljempänä *makeisverolaki*, joka tuli voimaan vuoden 2011 alusta. Makeisverolain nojalla valmisteveroa kannetaan makeisista, makeisten kaltaisista valmisteista, suklaasta, kaakaota sisältävistä tuotteista, jäätelöstä, mehujäästä ja alkoholittomista tai vain vähän alkoholia sisältävistä juomista. Makeisverolaissa veronalaiset tuotteet määritellään verotaulukossa tuoteryhmittäin viittaamalla Euroopan yhteisön yhdistetyn nimikkeistön, jäljempänä *tullitariffi*, asianomaisiin nimikkeisiin. Lakia ei sovelleta pientuottajien valmistamiin makeisiin, jäätelöön eikä virvoitusjuomiin. Pientuottajaksi katsotaan muista alan toimijoista riippumaton valmistaja, joka kalenterivuoden aikana luovuttaa kulutukseen enintään 10 000 kilogrammaa makeisia tai jäätelöä tai 50 000 litraa virvoitusjuomaa. Verovapaus koskee myös tuontituotteita, jotka täyttävät vastaavat edellytykset.

Makeisina verotetaan kaikki tuotteet, jotka kuuluvat tullitariffin nimikkeisiin 1704 (kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet) ja 1806 (suklaa ja muut kaakaota sisältävät elintarvikevalmisteet). Lisäksi makeisiksi katsotaan makeutusaineilla makeutetut makeiset nimikkeestä 2106. Jäätelönä verotetaan kaikki nimikkeen 2105 tuotteet sekä sellaiset nimikkeeseen 1901 kuuluvat tuotteet, jotka on tarkoitettu jäätelön valmistukseen.

Ennen nykyistä makeisveroa Suomessa kannettiin valtiontaloudellisista syistä valmisteveroa makeisista ja suklaasta vuodesta 1926 vuoden 1999 loppuun asti. Veron määrä oli vuoteen 1986 asti kolme markkaa kilogrammalta. Vuonna 1987 makeisvero korotettiin 3,50 markkaan eli noin 59 senttiin kilogrammalta, minkä suuruisena vero säilyi sen poistamiseen asti. Euroopan unioniin liittymisen yhteydessä vuonna 1995 makeisten ja virvoitusjuomien valmisteverotusta koskevat säännökset yhdistettiin makeis- ja virvoitusjuomaverosta annettuun lakiin (1474/1994). Ksylitolilla makeutetut makeiset oli laissa vapautettu makeisverosta kansanterveydellisistä syistä. Makeisverosta luovuttiin vuoden 2000 alusta verosta Suomen makeismarkkinoille aiheutuneiden ongelmien ja veroon liittyneiden yhteisöoikeudellisten kysymysten vuoksi.

Virvoitusjuomista on Suomessa kannettu veroa vuodesta 1940 lähtien. Makeisveron käyttöönoton yhteydessä makeisverolakiin liitettiin virvoitusjuomaveroa koskevat säännökset. Samassa yhteydessä virvoitusjuomien veroa korotettiin ja veropohjaa laajennettiin luonnon kivennäisvesiin ja eräisiin maitoa sisältäviin juomiin. Makeisverolain nojalla valmisteveroa kannetaan laajasti tullitariffin nimikeryhmään 22 ja nimikkeisiin 2009, 2106, 3302 ja 3824 kuuluvista alkoholittomista juomista tai sellaisten valmistukseen käytettävistä tuotteista. Näitä ovat muun muassa limonadit, kivennäisvedet, sellaisenaan nautittavat mehut, proteiinijuomat, maustetut maidot, mehujen valmistamiseen käytettävät tiivisteet ja kiinteät juoma-ainekset. Vero määräytyy valmiin juomamäärän perusteella, joten laimennettavista juomista, kuten mehutiivisteistä, vero määrätään laimennussuhteen perusteella.

Virvoitusjuomaveron piiriin eivät kuulu ne erityisruokavaliovalmisteet, joista on erityisravinnoksi tarkoitettuista elintarvikkeista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/39/EY, jäljempänä *erityisruokavaliovalmistedirektiivi*, nojalla annettu tarkemmat erityissäännökset. Erityisruokavaliovalmisteet ovat koostumukseltaan tai valmistusmenetelmältään vastaavasta tavanomaisesta elintarvikkeesta eroavia tuotteita, jotka soveltuvat henkilöille, joil-

la on imeytymis- ja aineenvaihduntahäiriöitä, tai jotka erityisen fysiologisen tilansa vuoksi hyötyvät tiettyjen elintarvikkeiden sisältämien aineiden valvotusta saannista. Direktiivin nojalla annettuja erityissäännöksiä on pantu Suomessa täytäntöön kliinisistä ravintovalmisteista annetulla kauppaja- ja teollisuusministeriön asetuksella (406/2000), äidinmaidonkorvikkeesta ja vieroitusvalmisteesta annetulla kauppaja- ja teollisuusministeriön asetuksella (1216/2007), lastenruoista annetulla kauppaja- ja teollisuusministeriön päätöksellä (789/1997) sekä laihdutusvalmisteista annetulla kauppaja- ja teollisuusministeriön päätöksellä (904/1997).

Erytisruokavaliovalmisteita koskevaan lainsäädäntöön tuli muutoksia kesällä 2016. Imeväisille ja pikkulapsille tarkoitetuista ruoista, erityisiin lääkinnällisiin tarkoituksiin tarkoitetuista elintarvikkeista ja painonhallintaan tarkoitetuista ruokavalionkorvikkeista annettu Euroopan neuvoston ja parlamentin asetus (EU) N:o 609/2013, jäljempänä *ERE-asetus*, julkaistiin kesällä 2013 ja sitä alettiin soveltaa 20 päivästä heinäkuuta 2016. Asetuksella kumottiin erityisruokavaliovalmistedirektiivi ja sen nojalla annetut erityissäännökset. Komissio on julkaissut äidinmaidonkorvikkeita ja vieroitusvalmisteita koskevan delegoidun asetuksen (EU) 2016/127 sekä kliinisiä ravintovalmisteita koskevan delegoidun asetuksen (EU) 2016/128, joilla on usean vuoden siirtymäajat. Kauppaja- ja teollisuusministeriön antamia tuotekohtaisia asetuksia ja päätöksiä sovelletaan siihen saakka, kunnes delegoidut asetukset tulevat voimaan. Koska ERE-asetuksen voimaantulon myötä ateriankorvikkeita ei enää lueta laihdutusvalmisteisiin, muutettiin laihdutusvalmisteita koskevaa kauppaja- ja teollisuusministeriön päätöstä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (496/2016) vastaavasti.

Erytissäännöksiin perustuvien erityisruokavaliovalmisteiden lisäksi virvoitusjuomaveron ulkopuolelle on jätetty erittäin niukkaenergiset, painonhallintaan tarkoitettut erityisruokavaliovalmisteet, elintarvikelain (23/2006) nojalla säädetyt vaatimukset täyttävät ravintolisät sekä lääkelain (395/1987) mukaiset lääkevalmisteet.

Nimikkeen 2201 vedestä kannetaan virvoitusjuomaveroa silloin kun tuote on pakattu enintään viiden litran vähittäismyyntipakkaukseen. Veron ulkopuolella on näin ollen esimerkiksi vesijohtosta tai kaivosta saatava talousvesi, jota ei pakata vähittäismyyntipakkaukseen.

Juomista, joiden alkoholipitoisuus on yli 1,2 tilavuusprosenttia, kannetaan valmisteveroa alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain (1471/1994) nojalla. Alkoholiveron piiriin kuuluu lisäksi olut, jonka alkoholipitoisuus on yli 0,5 tilavuusprosenttia. Juomia, joiden alkoholipitoisuus on enintään 1,2 tilavuusprosenttia tai oluen osalta enintään 0,5 tilavuusprosenttia, pidetään virvoitusjuomina ja niistä kannetaan valmisteveroa makeisverolain nojalla.

Eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetun lain (1037/2004), jäljempänä *juomapakkausverolaki*, nojalla kaikista tullitariffin nimikeryhmään 22 kuuluvia sellaisenaan juotavia juomia sisältävistä tilavuudeltaan enintään viiden litran vähittäismyyntipakkauksista kannetaan juomapakkausveroa. Veron määrä on 51 senttiä litralta pakattua tuotetta. Juomapakkausveroa ei kanneta panttiin perustuvaan palautusjärjestelmään kuuluvista pakkauksista eikä nestepakkaukskartongista valmistetuista pakkauksista. Myös pientuottajien valmistamia juomia sisältävät pakkaukset on rajattu veron ulkopuolelle. Pientuottajaksi katsotaan muista alan toimijoista riippumaton valmistaja, jonka kalenterivuoden aikana kulutukseen luovuttamien juomapakkausten sisältämä juomamäärä on enintään 50 000 litraa.

Makeisverolakia on sen voimaantulon jälkeen muutettu kaksi kertaa. Vuoden 2012 alusta veroa korotettiin, minkä lisäksi keinotekoisesti makeutettujen juomajauheiden verotukseen tehtiin tarkennus. Vuoden 2014 alusta lakia muutettiin siten, että virvoitusjuomien vero jaettiin kahteen tasoon juomien sokeripitoisuuden perusteella ja sokeria sisältävien juomien ja juoma-

HE 137/2016 vp

jauheiden veroa korotettiin. Tällöin myös ravintolisät, erittäin niukkaenergiset, painonhallintaan tarkoitettut erityisruokavaliovalmisteet ja lääkevalmisteet rajattiin verotuksen ulkopuolelle. Myös juomien valmistukseen käytettävien jauheiden ja tiivisteiden verotusta tarkennettiin.

Makeisten ja jäätelön valmisteveron määrä on nykyisin 95 senttiä kilogrammalta. Virvoitusjuomien valmisteveron määrä on 11 senttiä litralta valmista juomaa sokerittomien juomien osalta ja 22 senttiä litralta valmista juomaa sokerillisten juomien osalta. Kiinteässä muodossa olevien juoma-ainesten vero on 95 senttiä tai 1,4 euroa kilogrammalta riippuen siitä, sisältääkö juoma-aines sokeria. Verotasot ovat kehittyneet vuodesta 2010 seuraavasti:

Vuosi	Makeisten ja jäätelön verotaso	Virvoitusjuomien verotaso
2010	-	4,5 snt/l
2011	75 snt/kg	7,5 snt/l
2012	95 snt/kg	11 snt/l
2013	95 snt/kg	11 snt/l
2014	95 snt/kg	11 tai 22 snt/l
2015	95 snt/kg	11 tai 22 snt/l
2016	95 snt/kg	11 tai 22 snt/l

Makeisverolain mukaan verottomia ovat esimerkiksi makeiset, jäätelö ja virvoitusjuomat, jotka käytetään makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmistukseen, raaka-aineena muiden elintarvikkeiden teollisessa tuotannossa tai lääkkeiden valmistukseen. Myös vienti on veroton.

Makeisia, jäätelöä ja virvoitusjuomia koskevista menettelyistä, verotuksen toimittamisesta, verovelvollisuudesta, muista verovapauksista ja verovalvonnasta säädetään valmisteverotuslaissa (182/2010).

Hallituksen esitys valmiste- ja autoverotustehtävien siirtämiseksi Verohallinnolle annetaan eduskunnalle syksyllä 2016. Kyseisessä esityksessä ehdotetaan, että Tullin tehtäväksi säädetty valmisteverotus siirrettäisiin Verohallinnon tehtäväksi vuoden 2017 alusta. Tullille jäisi kuitenkin valmisteverotusta koskeva valvontatehtävä ja rikostutkinta. Lisäksi Tulli vastaisi edelleen unionin ulkopuolelta maahantuotavien valmisteveronalaisten tuotteiden verotuksesta tietyssä tilanteessa. Muutos koskisi muun ohella virvoitusjuomien verotusta.

1.2 Käytäntö

Kulutus ja hintakehitys

Makeisia verotettiin vuonna 2015 noin 80 miljoonaa kilogrammaa ja jäätelöä noin 34 miljoonaa kilogrammaa. Vuonna 2015 makeisten kulutus laski vajaan prosentin ja jäätelön noin viisi prosenttia. Kaiken kaikkiaan makeisten ja jäätelön kulutus on ollut viime vuosina suhteellisen vakaata, sillä vuoden 2012 jälkeen kulutus on laskenut muutaman prosentin.

Virvoitusjuomia verotettiin vuonna 2015 noin 782 miljoonaa litraa. Tästä noin kolmasosa oli sokerittomia juomia ja kaksi kolmasosaa sokeripitoisia juomia. Verollisten juomien kulutus väheni edellisvuodesta noin viisi prosenttia. Maitoa korvaavien kasvipohjaisten juomien, ku-

HE 137/2016 vp

ten muun muassa soijajuoman ja kaurajuoman, määräksi voidaan kulutustutkimusten perusteella arvioida noin viisi miljoonaa litraa. Osa tällaisista juomista kuuluu sokeripitoisuutensa puolesta virvoitusjuomaveron korkeamman verokannan piiriin.

Makeisveron käyttöönoton jälkeen makeisten ja jäätelön hinnat nousivat vuosien 2010 ja 2012 välillä selvästi. Suklaamakeisten hinta nousi noin 17 prosenttia ja makeisten hinnat nousivat noin neljänneksen. Jäätelöt ovat kilohinnaltaan keskimäärin makeisia edullisempia, mistä syystä niiden hinnat nousivat suhteellisesti enemmän, noin kolmanneksen. Sitten hintakehitys on tasaantunut ja suklaamakeisten ja jäätelön hinnat ovat nousseet vuoden 2012 jälkeen vajaa seitsemän prosenttia ja makeisten runsas kaksi prosenttia.

Makeisten ja jäätelön valmisteveron käyttöönoton vaikutuksista tuotteiden kysyntään ei ole tarkkaa tietoa. Valtion taloudellisessa tutkimuskeskuksessa tehdyssä tutkimuksessa todettiin empiirisen aineiston perusteella, että makeisvero näytti siirtyneen kaikissa tuoteryhmissä pienen viiveen jälkeen lähes täysimääräisenä hintoihin (Makeisvero – tehokasta kulutusverotusta vai kulutuskäyttämisen ohjausta? VATT Muistiot 21/2012). Veron käyttöönoton vaikutuksia kulutukseen ei kuitenkaan tutkimuksessa pystytty aineiston karkeuden takia selvittämään.

Verotuotot

Makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverotulot olivat 250 miljoonaa euroa vuonna 2015. Makeisten ja jäätelön veron osuus verotuotoista oli 108 miljoonaa euroa ja virvoitusjuomien veron osuus 142 miljoonaa euroa. Verotuotot ovat olleet samaa suuruusluokkaa viime vuosina lukuun ottamatta vuoden 2014 alussa toteutunutta virvoitusjuomien veron korotusta, mikä lisäsi verotuottoja runsaalla 50 miljoonalla eurolla.

Vuosi	Makeiset, milj. euroa	Jäätelö, milj. euroa	Virvoitusjuomat, milj. euroa	Yhteensä, milj. euroa
2010	-	-	37	37
2011	47	24	62	134
2012	76	33	88	197
2013	77	33	94	204
2014	77	34	146	257
2015	76	32	142	250

1.3 Kansainvälinen kehitys sekä EU-lainsäädäntö

Elintarvikkeiden valmisteveroja eräissä maissa

Useassa Euroopan unionin jäsenvaltiossa kannetaan tai suunnitellaan kannettavaksi valmisteveroa virvoitusjuomista, makeisista tai tietyistä sokeripitoisista tuotteista.

Tanskassa sokeripitoisia ruokia verotetaan kohtalaisen laajasti. Veronalaisia tuotteita ovat muun muassa suklaa ja suklaatuotteet, kaakaomassa, kaakaojauhe, lakritsituotteet, manteli- ja pähkinämassat, konvehdit, makeiset, purukumi, sokeroidut hedelmät, vohvelit, kakut ja keksit. Veron määrä vaihtelee tullitariffinimikkeittäin. Esimerkiksi makeisilta vero on tavallisimmin noin 3,30 euroa kilogrammalta. Lisäksi Tanskassa kannetaan veroa kaupallisesti tuotetusta jäätelöstä 0,71 euroa tai 0,89 euroa litralta tuotteen sokeripitoisuudesta riippuen. Tanskalla oli pitkään käytössä sekä sokerilla että keinotekoisesti makeutettuihin virvoitusjuomiin kohdistuva vero, mutta se poistettiin vuonna 2014 osittain rajakauppaan liittyvien vääristymien vuoksi. Vuosien 2011 ja 2012 aikana Tanskassa oli myös hetkellisesti käytössä rasvaisiin tuotteisiin kohdistunut vero. Muun muassa maitotuotteisiin, syötäviin rasvoihin ja lihaan kohdistuneesta verosta luovuttiin kasvaneiden kuluttajahintojen, lisääntyneen rajakaupan sekä yrityksille aiheutuneiden hallinnollisten kustannusten vuoksi. Lisäksi komissio katsoi veroon liittyvien rajuusten sisältävän valtiontueksi katsottavaa verotukea, mutta komission virallista kantaa asiaan ei ole.

Belgiassa kannetaan alkoholittomista juomista virvoitusjuomaveroa 6,81 senttiä litralta. Veroa korotettiin vuoden 2016 alusta 3,08 sentillä litralta osana laajempaa verouudistusta. Uudistuksen tarkoituksena oli siirtää verotuksen painopistettä työtulojen verottamisesta kohti kulutusta, johon liittyy negatiivisia ulkoisvaikutuksia. Latviassa alkoholittomien juomien valmistevero on 7,4 senttiä litralta. Ranskassa kannetaan virvoitusjuomaveroa 7,53 senttiä litralta sellaisista alkoholittomista juomista, joihin on lisätty sokeria tai muita makeutusaineita. Yli 220 milligrammaa kofeiinia litrassa sisältävien energijuomien vero on 1,03 euroa litralta. Lisäksi pullovedestä kannetaan Ranskassa veroa, joka on suuruudeltaan 0,54 senttiä litralta.

Unkari verottaa useita sokeria tai suolaa sisältäviä tuotteita. Verotuksen julkilausuttu tavoite on ollut väestön terveyden parantaminen. Valmisteveron alaisia ovat sokerilla makeutetut juomat, energijuomat, makeiset, lisättyä sokeria sisältävä kaakaojauhe, hillot sekä suolaiset naposteltavat ja mausteet ketsuppia ja sinappia lukuun ottamatta. Veron määrä vaihtelee tuotteittain. Esimerkiksi makeisille vero on noin 0,41 euroa kilogrammalta, yli 8 grammaa 100 millilitrassa sokeria sisältäville makeutetuille virvoitusjuomille vero on noin kaksi senttiä litralta, ja suolapitoisille tuotteille vero on 0,79 euroa kilogrammalta.

Euroopan unionin jäsenmaiden lisäksi myös Norjassa kannetaan vastaavanlaisia valmisteveroja epäterveellisiksi miellettyistä elintarvikkeista. Valmisteverotettavia elintarvikkeita ovat sekä sokerilla että keinotekoisesti makeutetut juomat, monet sokeri- ja suklaatuotteet tullitariffinimikkeisiin perustuen sekä sellaisenaan myytävä sokeri ja siirappi. Veron määrä on makeutetuille virvoitusjuomille 0,30 euroa litralta, sokeripitoisille tuotteille 1,91 euroa kilogrammalta sekä sellaisenaan myytävälle sokerille 0,74 euroa kilogrammalta.

Mainittujen maiden lisäksi Iso-Britannian hallitus on vuoden 2016 budjetissaan ilmoittanut laittavansa verolle yli 5 grammaa sokeria 100 millilitrassa sisältävät juomat huhtikuusta 2018 lähtien. Veron ulkopuolelle on tarkoitus jättää hedelmämehut sekä maitotuotteet. Vero on suunniteltu porrastettavaksi niin, että sokeria yli 8 grammaa 100 millilitrassa sisältävät juomat kuuluisivat korkeampaan veroluokkaan kuin muut. Myös Irlannissa valmistellaan sokeripitoisten virvoitusjuomien valmisteveroa.

EU:n lainsäädäntö

Alkoholijuomista, tupakkatuotteista ja energiatuotteista kannettavat valmisteverot on yhdenmukaistettu Euroopan unionissa siten, että verojen rakenteesta ja vähimmäisverotasoista on säädetty tuotekohtaisilla direktiiveillä. Lisäksi näitä tuotteita koskevat menettelysäännökset on yhdenmukaistettu valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä ja direktiivin 92/12/ETY kumoamisesta annetulla neuvoston direktiivillä 2008/118/EY, jäljempänä *valmisteverotusdirektiivi*. Direktiivissä säädetään yleisestä valmisteverotusjärjestelmästä yhteisön sisällä ja varmistetaan, että tuotteet liikkuvat esteittä jäsenvaltioiden välisessä kaupassa ja että niitä verotetaan asianmukaisella tavalla.

Yhdenmukaistettujen valmisteverojen lisäksi jäsenvaltiot voivat kantaa kansallisia valmisteveroja, kunhan noudattavat valmisteverotusdirektiivin sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä *SEUT*, määräyksiä. Valmisteverotusdirektiivin mukaan jäsenvaltiot voivat kantaa valmisteveroja muistakin tuotteista, mutta se ei saa johtaa rajamuodollisuuksien käyttöönottoon. Merkittävimmät rajoitukset kansallisille veroille asettavat SEUT:n syrjimättömyysperiaate ja valtioneuvoston määräykset.

SEUT 110 artiklan mukaan jäsenvaltiot eivät saa määrätä muiden jäsenvaltioiden tuotteille korkeampia välittömiä tai välillisiä sisäisiä maksuja kuin ne välittömästi tai välillisesti määräävät samanlaisille kotimaisille tuotteille. Tämä tarkoittaa sitä, että kotimaisilta tuotteilta ja tuontituotteilta kannettavan veron on oltava samansuuruinen ja veron määräytymisperusteiden tulee olla yhdenmukaiset. Syrjimättömyysperiaate on siten otettava huomioon määrittäessä veropohjaa ja verovapauksia. Tuontituotteiden verotuksen täytyy myös olla hallinnollisesti yhtä yksinkertaista kuin kotimaisten tuotteiden.

Kansallisten verojen on myös oltava yhteensopivia SEUT:n valtioneuvoston määräysten kanssa. Verotukseen saattaa sisältyä esimerkiksi verovapauksien muodossa myönnettäviä tukielementtejä, joita pidetään SEUT 107 artiklassa tarkoitettuna valtioneuvoston tukena, jos ne eivät ole yleisen verojärjestelmän mukaisia ja täyttävät muut valtioneuvostolle tarkoitettavat ehdot. Erityisesti tulee ottaa huomioon kilpailun vääristyminen ja tuen valikoivuus. Verojärjestelmän tulee olla sellainen, ettei kenenkään voida katsoa saavan perusteetonta kilpailuetua esimerkiksi verovapautuksen tai veron soveltamisalan ulkopuolelle jättämisen vuoksi. Valtioneuvostollisiin perusteisiin kannettavan veron veropohjan rajauksia ei ole toistaiseksi pidetty kuitenkaan valtioneuvostomielessä ongelmallisina EU:n oikeuskäytännössä.

Valtioneuvoston kannalta verotuksen tavoitteilla ja tosiasiallisilla vaikutuksilla on suuri merkitys. Veron ulkopuolelle voidaan rajata tuotteita vain, jos se on objektiivisesti oikeutettua eikä vapautus rajoita tai heikennä määriteltävien tavoitteiden toteutumista.

Pääsäännön mukaan valtioneuvostoksi katsottavat toimenpiteet on ilmoitettava Euroopan unionin komissiolle ennen niiden käyttöönottoa. Ennakoilmoitusmenettelyn tarkoituksena on varmistaa tukien soveltuvuus yhteismarkkinoille. Ilman ennakoilmoitusta myönnetty tuki on laitonta tukea. Tukitoimenpiteitä ei voida ottaa käyttöön ennen kuin komissio on hyväksynyt tukijärjestelmän. Poikkeukset ennakoilmoitusmenettelystä koskevat vähämerkityksellistä de minimis -tukea ja ryhmäpoikkeusten piiriin kuuluvia tukia.

Jos komissio katsoo verojärjestelmän sisältävän SEUT 107 artiklan mukaista kiellettyä valtioneuvoston tukia, se vaatii jäsenvaltiota poistamaan tuen tai muuttamaan sitä. Jäsenvaltio voidaan lisäksi velvoittaa perimään tuensaajalta laitton valtioneuvoston tuki takaisin 10 vuoden ajalta korkoineen. Ennen Euroopan unionin jäsenyyttä käyttöönotettu tuki katsotaan tietyn edellytyksin voimassa olevaksi tueksi, johon eivät tule sovellettaviksi tuen takaisinperintää koskevat periaatteet.

Jos jäsenvaltio ei noudata komission tekemää päätöstä asetetussa määräajassa, komissio voi saattaa asian Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Kysymyksen siitä, onko kyseessä unionilainsäädännössä kielletty valtiontuki vai ei, ratkaisee viime kädessä unionin tuomioistuin.

1.4 Nykytilan arviointi

Valmisteverotus kohdistuu sen kohteeksi valittuihin tuotteisiin ja vaikuttaa näin tuotteen hintaan ja kilpailuasemaan suhteessa verottomiin tuotteisiin. On katsottu, että kahden toisiaan riittävän läheisesti korvaavan tuotteen toisistaan poikkeava verokohtelu on valtiontukisäännösten kannalta oikeutettua vain, jos se on veron tavoitteen kannalta perusteltua. Koska makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteveron tavoite on valtiontaloudellinen, veron tulisi kohdistua mahdollisimman tasapuolisesti ja laaja-alaisesti samankaltaisiin tuotteisiin. Vero on tästä syystä pyritty kohdistamaan tasapuolisesti kaikkiin makeisiin, jäätelöön ja virvoitusjuomiin. Rajanveto veronalaisten ja veron ulkopuolella olevien tuotteiden välillä on pyritty määrittelemään riittävän tarkasti perustamalla se tullitariffin nimikkeisiin. Veron kohteeksi on valittu olemassa olevia tuoteryhmiä eli nimikkeitä, jolloin on voitu täsmällisesti rajata veronalaisten tuotteiden piiri. Tavoitteena veron piiriin kuuluvien tuotteiden rajauksessa on myös ollut, että veronkantojärjestelmä on yksinkertainen ja yksiselitteinen sekä yritysten kannalta ennakoitava.

Euroopan komissiolle on tehty kaksi makeisverolain veropohjan rajauksiin liittyvää valtiontukikantelua. Suomi on vastaanottanut kanteluita koskevat tietopyynnöt komissiolta ja antanut vastaukset niihin. Jos komissio alustavan tutkinnan perusteella toteaa, että verojärjestelmän soveltuvuudesta yhteismarkkinoille on epäilyjä, se voi päättää aloittaa asiassa muodollisen tutkintamenettelyn. Tällaista päätöstä ei ole toistaiseksi tehty. Valtiontaloudellista tavoitetta palvelevan veropohjan yhteensopivuudesta valtiontukisäännösten kanssa ei toistaiseksi ole olemassa myöskään Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisukäytäntöä. Komissio on kuitenkin epävirallisesti ilmoittanut kantanaan, että nykymuotoiseen, tullitariffin nimikkeisiin sidottuun ja valtiontaloudellisin perustein kannettavaan veroon voi sisältyä valtiontueksi katsottavia elementtejä. Vero ei komission mukaan kohtele samankaltaisia tuotteita veron tavoitteen kannalta neutraalisti ja voi sisältää siksi valtiontueksi katsottavaa valikoivaa verotukea veron ulkopuolelle jääville tuotteille. Komissio katsoo, että muutokset veropohjaan tai veron tavoitteeseen ovat tarpeen. Jos verojärjestelmän katsotaan sisältävän kiellettyä valtiontukea, riskinä on veron takaisinperintä veron ulkopuolelle jääneiltä tuotteilta kymmeneltä vuodelta korkoineen.

Makeisten ja jäätelön valmistevero

Makeisten ja jäätelön verossa on tehty rajanvetoa veronalaisten ja veron ulkopuolella olevien tuotteiden välillä, esimerkiksi pakaste- ja jäätelökakkujen, suklaavanukoiden ja -jäätelön sekä suklaavohvelien ja -patukoiden välillä. Tehtyjen rajausten on esitetty johtaneen siihen, että vero ei kohtele samankaltaisia tuotteita veron tavoitteen kannalta neutraalisti. Veron ulkopuolelle on jätetty merkittävä määrä veronalaisten tuotteiden kaltaiseksi arvioituja tuotteita, kuten makeisiin verrattavat keksit ja makeat leivonnaiset sekä jäätelöön verrattavat vanukkaat ja jogurtit. On esitetty, että samankaltaisia tuotteita kohdellaan verotuksessa eri tavoin.

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta päätti syksyllä 2015, että makeisten ja jäätelön valmisteverosta luovutaan vuoden 2017 alusta. Samassa yhteydessä päätettiin, että veron tuottomenetykset korvataan myöhemmin päätettävällä toimenpiteellä, jottei julkisen talouden alijäämä kasvaisi. Verosta luopumisesta päätettäessä oli tiedossa komission epävirallinen näkemys. Koska kyse ei ollut komission virallisesta kannasta valtion-

tukiasiaan, talouspoliittinen ministerivaliokunta ei ottanut päätöksellään kantaa valtiontukisyyntymykseen.

Virvoitusjuomavero

Virvoitusjuomien kohdalla tilanne veropohjan suhteen on erilainen kuin makeisten ja jäätelön. Virvoitusjuomaveron veropohja on laaja ja kattaa lähtökohtaisesti kaikki sellaisenaan nautittavat virvoitusjuomat, virvoitusjuomien valmistukseen soveltuvat nestemäiset tuotteet ja kiinteässä muodossa olevat juoma-ainekset. Veron ulkopuolelle ei jää veronalaisten tuotteiden kanssa samankaltaisiksi katsottavia tuotteita. Virvoitusjuomaveron piiristä on rajattu pois vain veron tavoitteen kannalta välttämättömät poikkeukset. Erityisruokavaliovalmisteiden käyttötarkoitus on erilainen kuin virvoitusjuomilla, ja vesistä verotuksen ulkopuolella on pääsääntöisesti muuhun tarkoitukseen kuin juotavaksi pakattu vesi.

Tullitariffin ryhmä 04, johon kuuluvat maito ja meijerituotteet, ei kuulu veropohjaan. Nykyisen virvoitusjuomaveron epäkohtana voidaan kuitenkin pitää maidon ja toisaalta maitoa korvaavien kasvipohjaisten juomien, kuten muun muassa soijajuoman ja kaurajuoman, erilaista verokohtelua. Maustamaton maito kuuluu ryhmään 04 ja on näin ollen veron ulkopuolella. Maustetut maidot luokitellaan puolestaan tullitariffin nimikkeeseen 2202, joten ne kuuluvat veron piiriin. Maitoa korvaavat kasvipohjaiset juomat kuuluvat veronalaiseen nimikkeeseen 2202 riippumatta siitä, onko kyse maustamattomasta vai maustetusta juomasta. Sama epäkohta sisältyy juomapakkausverolakiin. Kasvipohjaisia juomia sisältävät pakkaukset ovat veronalaista, kun taas maitoa sisältävät pakkaukset eivät kuulu lain soveltamisalaan. Sekä maito että kasvipohjaiset juomat pakataan kuitenkin useimmiten nestepakkauksparkonkiin, joten käytännössä niistä kummastakaan ei pääsääntöisesti kanneta juomapakkausveroa.

Toisena virvoitusjuomaveron epäkohtana voidaan pitää sitä, että myös enintään viiden litran vähittäismyyntipakkaukseen pakattu jää on nimikkeeseen 2201 kuuluvana virvoitusjuomaveron alainen. Pakatusta jäädä kannetaan myös juomapakkausveroa. Jää ei kuitenkaan ole sellaisenaan juotava virvoitusjuoma eikä sitä myöskään käytetä virvoitusjuomien valmistamiseen.

Koska virvoitusjuomavero on muiden valmisteverojen tapaan tiettyyn rajattuun tuoteryhmään kohdistuva valmistevero, veronalaisten ja veron ulkopuolelle kuuluvien tuotteiden välisessä rajanvedossa voi yksittäisten tuotteiden kohdalla aina olla tuotteita, joiden verokohtelu herättää kysymyksiä. Kokonaisuutena tarkastellen virvoitusjuomaveron rajatapausten määrä on ollut kuitenkin kohtuullinen muiden tuotteiden kuin maitoa korvaavien juomien osalta, eikä veropohjan rajauksesta ole aiheutunut merkittäviä ongelmia.

Samassa yhteydessä kun talouspoliittinen ministerivaliokunta päätti makeisten ja jäätelön valmisteverosta luopumisesta, se päätti myös, että virvoitusjuomaveron veropohjaa tarkistetaan.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on korjata makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverotuksen epäkohtia, jotka ovat ilmenneet rajanvedossa veronalaisten ja veron ulkopuolella olevien tuotteiden välillä ottaen huomioon veron ensisijainen valtiontaloudellinen tavoite. Esityksellä pyritään löytämään ratkaisu, jolla valmisteverotuksessa kohdeltaisiin mahdollisimman neutraalisti saman tuoteryhmän tuotteita.

2.2 Toteuttamisvaihtoehdot ja keskeiset ehdotukset

Sokerivero

Makeisiin ja jäätelön kohdistuneen veron käyttöönotto vuoden 2011 alusta herätti keskustelua muun muassa veropohjan laajuudesta, ja verotusta haluttiin edelleen kehittää. Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaisesti valtiovarainministeriö asetti vuoden 2012 alussa työryhmän selvittämään sokeriveron käyttöönoton edellytyksiä (VM 132:00/2011). Työryhmä totesi loppuraportissaan (Valtiovarainministeriön julkaisuja 3/2013) ensinnäkin, että veron tavoitteen tulisi myös jatkossa olla ensisijaisesti valtiontaloudellinen ja vasta toissijaisesti liittyä terveellisen ravitsemuksen edistämiseen. Jälkimmäisen tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi sokerin lisäksi muiden elintarvikkeiden ravintoaineiden, kuten esimerkiksi tyydyttyneen rasvan ja suolan, tarkastelua. Työryhmä totesi, että terveysvaikutusten aikaansaamiseksi tulisi verotuksen lisäksi hyödyntää myös muita työvälineitä, kuten muun muassa lainsäädäntöä, suosituksia, ohjausta, tiedottamista ja terveys- ja sosiaalipalvelujärjestelmää. Selvitysten perusteella ei ollut varmuutta siitä, että elintarvikkeiden sokeripitoisuuden perustuvalla verolla saavutettaisiin terveyden kannalta parempi ohjausvaikutus kuin makeisverolla. Työryhmä selvitti lisäksi erilaisia sokeripitoisten tuotteiden veromallivaihtoehtoja. Sokeriverotuksen mallin rakentaminen osoittautui erittäin vaikeaksi unionioikeuden reunaehtojen, erityisesti syrjimättömyysperiaatteen ja valtioneuvoston määräysten, vuoksi. Tarkastelemistaan veromalleista työryhmä päätyi pitämään nykyisenkaltaista makeisveromallia toteuttamiskelpoisimpana.

Tämän esityksen valmistelussa on pidetty lähtökohtana työryhmän johtopäätöksiä. Sokeriveroa ei ole myöskään toteutettu missään muussakaan EU-jäsenvaltiossa vaikka eräissä jäsenvaltioissa on käytössä tai valmistellaan eräisiin sokeripitoisiin elintarvikkeisiin kohdistuvia valmisteveroja edellä kuvatulla tavalla.

Makeisten ja jäätelön valmistevero

Makeisten ja jäätelön valmisteveroon liittyvät neutraalisuusongelmat ovat hankalasti ratkaistavissa veronalaisten tuotteiden rajausta muuttamalla. Sekä siinä vaihtoehdossa, että veropohjaa kavennettaisiin esimerkiksi poistamalla suklaa ja jäätelö veropohjasta, että siinä vaihtoehdossa, että veropohjaa laajennettaisiin kekseihin ja erilaisiin välipaloihin ja napostelutuotteisiin, rajanveto veronalaisten ja veron ulkopuolelle kuuluvien tuotteiden välillä siirtyisi uusien tuotteiden välille. Erityisesti keksit ja muut leipomatuotteet on usein koettu makeisten kaltaiseksi tuotteiksi. Kakkujen, leivosten, pullien, keksien sekä muiden niiden kaltaisten makeiden leipomatuotteiden verottaminen on kuitenkin ongelmallista, koska erilaisia makeita leipomatuotteita ei ole luokiteltu yhdistetyssä nimikkeistössä omiksi alanimikkeiksi. Makeat leipomatuotteet sisältyvät tullitariffin nimikkeeseen 1905, joka sisältää myös muita tuotteita, joita ei voida pitää makeisten kaltaisina, kuten ruokaleipä ja muut suolaiset leipomatuotteet. Veronalaisten tuotteiden rajaaminen nimikkeestä 1905 siten, että vältettäisiin samankaltaisten tuotteiden erilainen kohtelu, olisi erittäin vaikeaa. Epätarkkuus veron kohteena olevan tuotteen määritelmässä aiheuttaisi epävarmuutta siitä, kuuluuko tuote verotuksen piiriin.

Veropohjan laajentaminen uusiin tuoteryhmiin merkitsisi lisäksi lisääntyvää hallinnollista taakkaa veron piirissä oleville toimijoille eikä välttämättä ratkaisisi neutraalisuusvaatimusta. Veropohjan muuttamisesta tulisi käynnistää valtioneuvoston lupamenettely komission etukäteisen kannan saamiseksi.

Makeisten ja jäätelön valmisteveroon liittyvien neutraalisuusongelmien vuoksi esityksessä ehdotetaan, että makeisten ja jäätelön valmisteverosta luovuttaisiin. Makeisten, jäätelön ja vir-

voitusjuomien valmisteverosta annetun lain nimike muutettaisiin laiksi virvoitusjuomaverosta. Laista poistettaisiin maininnat makeisten ja jäätelön valmisteverosta ja niihin liittyvistä määritelmistä. Lain liitteen verotaulukko 1 kumottaisiin.

Virvoitusjuomavero

Virvoitusjuomaveron alaisten tuotteiden ryhmä on varsin kattava. Veron soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden määrittelyä tullitariffin nimikkeistön avulla voidaan pitää lähtökohtaisesti neutraalina valintaperusteena. Epäkohtana on kuitenkin pidetty sitä, että maidon sijaan käytettävät soija-, kaura-, riisi- ja mantelijuomat ovat veron piirissä, kun taas lehmänmaito ei ole. Kasvipohjaiset juomat toimivat maitoa korvaavina tuotteina muun muassa vegaanista kasvisruokavaliota noudattaville ja maitoallergisille, lisäksi niitä käyttävät myös muun muassa laktoosin imeytymishäiriöstä kärsivät. Maidon ja sitä korvaavien kasvipohjaisten juomien verokohtelu olisi mahdollista yhdenmukaistaa siten, että myös nimikeryhmään 04 kuuluvat maidot säädettäisiin veronalaisiksi. Tämä ei kuitenkaan olisi tarkoituksenmukaista johtuen maidon erityisasemasta osana suomalaista ravitsemusta ja tärkeänä ravintoaineiden lähteenä. Valtion ravitsemusneuvottelukunnan vuonna 2014 antamien ravintosuositusten ja tutkimusten mukaan maito ja maitovalmisteet ovat Suomessa merkittäviä proteiinin, kalsiumin, jodin ja monien vitamiinien, erityisesti D-vitamiinin ja riboflaviinin lähteitä. Suositusten mukaan nestemäiset maitovalmisteet voi kuitenkin tarvittaessa korvata kasviperäisillä, kalsiumilla ja D-vitamiinilla täydennetyillä elintarvikkeilla, kuten esimerkiksi soija- tai kaurajuomilla.

Maidon ja sitä korvaavien kasvipohjaisten juomien erilaisen verokohtelun poistamiseksi esityksessä ehdotetaan, että maitoa korvaavat maustamattomat kasvipohjaiset juomat suljettaisiin pois veronalaisten tuotteiden piiristä. Maustetut kasvipohjaiset juomat kuuluisivat edelleen veron piiriin vastaavasti kuten maustetut maitopohjaiset juomat. Rajaus veropohjaan toteutettaisiin hyödyntämällä vuoden 2016 alusta sovellettavia tariffi- ja tilastonimikkeistöä ja yhteisestä tullitariffista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitteen I muuttamisesta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1754 kahta uutta nimikettä. Nimikkeeseen 2202 90 11 kuuluvat soijapohjaiset juomat, joiden proteiinipitoisuus on vähintään 2,8 painoprosenttia. Nimikkeeseen 2202 90 15 kuuluvat soijapohjaiset juomat, joiden proteiinipitoisuus on vähemmän kuin 2,8 painoprosenttia ja tullitariffin 8 ryhmän pähkinöihin, 10 ryhmän viljoihin tai 12 ryhmän siemeniin pohjautuvat juomat. Tällaisia juomia ovat muun muassa kookos-, kaura- ja riisijuomat. Koska uusiin nimikkeisiin sisältyy sekä maustamattomia että maustettuja juomia, rajausta olisi tarkennettava, jotta vain maustamattomia maitoa korvaavat tuotteet jäisivät veron ulkopuolelle. Rajaus ehdotetaan tehtäväksi siten, että ne uusiin nimikkeisiin kuuluvat tuotteet, jotka ovat maustamattomia ja joiden sokeripitoisuus on enintään 4,8 grammaa 100 millilitralta juomaa, olisivat veron ulkopuolella. Sokeripitoisuuden raja vastaa maidolle tyypillistä sokeripitoisuutta. Maustamista olisi esimerkiksi kaakaon, makuaineiden tai hedelmien lisääminen juomaan. Sokerin, muiden makeutusaineiden tai suolan lisäämistä ei katsottaisi maustamiseksi. Soijajuomien ja muiden kasvipohjaisten juomien maustaminen tarkoittaisi, että tuotteet muuttuisivat veronalaisiksi kuten tapahtuu, jos maitoa maustetaan.

Veron piiriin kuuluvien tuotteiden ryhmä olisi muutoksen jälkeen edelleen laaja ja veron valtiontaloudellisten tavoitteiden mukainen.

Lisäksi ehdotetaan, että tullitariffin nimikkeeseen 2201 kuuluvat jää ja lumi rajattaisiin veron ulkopuolelle. Näiden tuotteiden kohdalla ei ole kyse sellaisinaan juotavista juomista tai niiden valmistukseen käytettävistä tuotteista. Käytännössä ehdotus tarkoittaisi muutosta jääpalojen verotukseen.

Verotaulukkoa 2 muutettaisiin siten, että tuoteryhmästä 4A rajattaisiin pois jää ja lumi ja tuoteryhmästä 5 rajattaisiin pois maustamattomat kasvipohjaiset juomat. Maustamattomat kasvipohjaiset juomat määriteltäisiin lain 2 §:ssä.

Lisäksi lain 1 §:n 6 momentin viittaus vähämerkityksiseen tukeen sovellettavaan unionin lainsäädäntöön päivitetäisiin.

Eräiden juomapakkausten valmistevero

Esityksessä ehdotetaan, että sekä maitoa korvaavat kasvipohjaiset juomat että jääpalat rajattaisiin myös juomapakkausveron ulkopuolelle vastaavin perustein kuin ne rajataan pois virvoitusjuomaveron piiristä. Eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetun lain liitteen verotaulukkoa muutettaisiin siten, että jää ja lumi rajattaisiin pois tuoteryhmästä 1 ja maustamattomat kasvipohjaiset juomat rajattaisiin pois tuoteryhmästä 2. Maustamattomat kasvipohjaiset juomat määriteltäisiin lain 3 §:ssä.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Makeisten ja jäätelön verosta luopuminen aiheuttaisi valtiolle noin 110 miljoonan euron vuosittaisen verotuottomenetyksen. Ottaen huomioon valmisteverojen maksamisen ajankohdan vuoden 2017 verotuottomenetyks olisi kuitenkin 102 miljoonaa euroa. Kasvipohjaisten soija- ja vastaavien juomien sulkeminen pois virvoitusjuomaveron veropohjasta merkitsisi noin 0,5 miljoonan euron verotuottojen menetystä. Jääpalojen sulkeminen veropohjasta merkitsisi hyvin vähäistä muutosta verotuottoihin.

Makeisten ja jäätelön valmisteveron poistaminen sekä maitoa korvaavien kasvispohjaisten juomien rajaaminen valmisteveron ulkopuolelle laskisi niiden hintaa ja lisäisi kulutusta. Arvonlisävero mukaan lukien makeisten ja jäätelön valmisteveron poistaminen alentaa tuotteiden hintaa 1,08 euroa kilogrammalta. Kokonaisvaikutusten arviointia vaikeuttaa kuitenkin se, että veronalaiset tuotteet poikkeavat monin tavoin toisistaan. Kilo- tai litrahinnaltaan halvemmille tuotteille vero on ollut suhteellisesti kovempi kuin kilohinnaltaan kalliimmille tuotteille, joilla verorasitus on jäänyt vähäiseksi.

Makeisten veron poistamisen arvioidaan alentavan tuotteiden hintoja 7—14 prosenttia. Jäätelöiden osalta hintojen arvioidaan laskevan pienimmillään muutaman prosentin. Toisaalta kilohinnaltaan edullisimpien jäätelöpakkausten hinta saattaa laskea yli kolmanneksen. Maitoa korvaavien soija-, kaura-, riisi- ja vastaavien juomien hintojen arvioidaan alenevan veromuutoksen seurauksena keskimäärin noin kuusi prosenttia. Hintavaikutus voi myös olla suurempi, sillä markkinoilla on myös tuotteita, joista nykyisin peritään sokeripitoisuuden takia korkeamman verokannan mukainen vero, mutta jotka eivät jatkossa kuuluisi virvoitusjuomaveron piiriin. Tällaisten juomien hinnat saattavat veromuutoksen seurauksena laskea yli 10 prosenttia. Hintamuutokset on laskettu olettaen, että hinnat laskevat veromuutoksen verran, mutta on mahdollista, että hintamuutokset jäävät pienemmäksi.

Makeisten ja jäätelön veron poiston seurauksena makeisten kulutuksen arvioidaan kasvavan tuoteryhmästä riippuen 5—11 prosenttia ja jäätelön 7—17 prosenttia eri tuoteryhmien keskihintoilla laskettuna. Kasvispohjaisten maitoa korvaavien juomien kulutuksen arvioidaan puolestaan kasvavan keskimäärin noin viisi prosenttia veromuutoksen seurauksena. Kulutusmuutosten arvioinnissa makeisten ja jäätelön osalta on käytetty hintajoustoa -0,8 ja virvoitusjuomien kohdalla hintajoustoa -0,9. Koska vero vaikuttaa suhteellisesti enemmän kilohinnal-

taan halvimpiin tuotteisiin, voidaan arvioida, että useimmiten veron poisto nostaa keskimäärin enemmän näiden tuotteiden kysyntää. Lisäksi eri tuotteisiin kohdistuvat kuluttajien kulutustottumukset voivat erota toisistaan paljonkin. Tästä syystä myös samanhintaisten tuotteiden kysynät voivat reagoida eri voimakkuuksilla. Lisäksi kotimaisten hintojen laskun myötä makeisten veroton matkustajatuonti saattaa jonkin verran vähentyä.

Makeisten ja jäätelön veron poistamisen inflaatiovaikutuksen arvioidaan olevan noin -0,13 prosenttia eli kuluttajahintaindeksin muutoksen ennustetaan olevan veromuutoksen takia noin 0,13 prosenttia pienempi kuin ilman veromuutosta, jos hinnat laskevat täysimääräisesti veromuutoksen verran.

Suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin makeisten ja jäätelön valmisteveron poisto vaikuttaa eniten pienituloisiin kotitalouksiin, sillä ne kuluttavat tuloihinsa suhteutettuna enemmän kypsejä tuotteita. Tulonjakovaikutus on kuitenkin vähäinen, sillä Tilastokeskuksen vuoden 2012 kulutustutkimuksen perusteella arvioituna veron poiston vaikutus on gini-kertoimella mitattuna alle -0,02. Suhteutettuna käytettävissä oleviin tuloihin makeisveron osuus suurituloisimmalla tulokymmenyksellä on arviolta 0,05 prosenttia ja pienituloisimmalla noin 0,13 prosenttia, kaikkien kotitalouksien keskiarvon ollessa noin 0,09 prosenttia.

Koska kulutustiedot raportoidaan kotitalouksittain, ei veromuutoksen sukupuolivaikutuksia voida yksiselitteisesti arvioida aineiston perusteella.

3.2 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Makeisten ja jäätelön valmisteveron poistolla saattaisi olla negatiivisia vaikutuksia kansanterveyteen näiden tuotteiden lisääntyneen kulutuksen takia. Ravitsemuksellisesti suurin uhka kansanterveydelle on liian suuren ravinnosta saatavan energiamäärän nauttiminen. Sokerin yhteys lihavuuteen, kroonisiin sairauksiin ja hammasterveyteen on tuotu esiin uusimmissa tutkimuksissa. Lasten ja nuorten sokerinkäyttö ylittää suositukset, ja jäätelönkulutuksen kasvaessa myös kovan rasvan osuus ruokavaliossa kasvaa.

Makeisten kulutuksen arvioidaan lisääntyvän etenkin niitä taskurahoilla ostavien lasten ja nuorten keskuudessa. Sokeripitoiset tuotteet vievät erityisesti lapsilta helposti ruokahalun ja vähentävät muun, täysipainoisemman ruoan osuutta ruokavaliossa.

Veron poistamisen terveysvaikutuksia arvioitaessa on syytä huomioida, että vero on vain yksi keinoista, joilla terveellistä ravitsemusta voidaan edistää. Muun muassa tiedottaminen, ohjaus ja ravitsemussuositukset ovat tärkeitä keinoja vaikuttaa kulutukseen, ruokailutottumuksiin ja terveyteen.

Makeisten ja jäätelön valmisteveron poisto parantaisi näiden toimialojen kannattavuutta. Veron poistosta ja hintojen alenemisesta seuraava kysynnän kasvu näkyisi makeis- ja jäätelöteollisuuden ja kaupan tuottojen paranemisena. Jäätelöteollisuus työllisti Suomessa 13 580 henkilötyövuotta vuonna 2014, makeisteollisuus reilut 1 600 henkilötyövuotta.

3.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Valmisteverotuksen toimittamiseen tarvittaviin henkilötyövuosiin makeisten ja jäätelön valmisteveron poistamisella ei olisi pidemmällä tähtäimellä vaikutusta. Vuonna 2015 makeisten ja jäätelön valmisteveroa maksaneita verovelvollisia oli noin 360. Näistä säännöllisesti toimivia luvanhaltijoita oli noin 140, loput toivat makeisia ja jäätelöä maahan satunnaisesti.

Makeisveron poistamisen yhteydessä viranomaisen työmäärä lisääntyisi hetkellisesti esimerkiksi lupiin liittyvien vakuuksien vapauttamisen johdosta. Tämän jälkeen valmisteverotuksen henkilöstövoimavaroja voitaisiin siirtää muihin, verotuottojen kannalta merkittävämpiin tehtäviin.

4 Asian valmistelu

Esitys liittyy pääministeri Juha Sipilän hallituksen talouspoliittisen ministerivaliokunnan syksyllä 2015 tekemään päätökseen luopua makeisten ja jäätelön valmisteverosta vuoden 2017 alusta sekä tarkistaa virvoitusjuomaveron alaisten tuotteiden piiriä.

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön sekä Tullin kanssa.

Esityksestä pyydettiin lausunto 20 taholta, joista lausunnon antoivat sosiaali- ja terveysministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Ahvenanmaan maakunnan hallitus, Tulli, Verohallinto, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Elintarviketeollisuusliitto ry, Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry, Mehu- ja säilyketeollisuusyhdistys, Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Päivittäistavarakauppa ry, Kaupan liitto ry, Keskuskauppakamari, Suomen yrittäjät ry ja Veronmaksajain keskusliitto ry. Lisäksi lausunnon toimittivat Valtion ravitsemusneuvottelukunta, Elintarviketurvallisuusvirasto sekä Maidonjalostajien ja meijeritukkukauppioiden liitto ry.

Lausunnonantajien kannat makeisten ja jäätelön valmisteverosta luopumisen suhteen jakaantuivat. Sosiaali- ja terveysministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, Terveiden- ja hyvinvoinnin laitos, Valtion ravitsemusneuvottelukunta ja Elintarviketurvallisuusvirasto eivät kannattaneet makeisten ja jäätelön valmisteverosta luopumista vaan esittivät harkittavaksi nykyisen veron muuttamista terveysperusteiseksi siten, että veropohjaa laajennettaisiin ja veroa korotettaisiin. Verosta luopumisen vaikutusta makeisten ja jäätelön kulutukseen ja mahdollisia terveyshaittoja etenkin lapsilla ja alemmissa sosioekonomisissa ryhmissä pidettiin erityisen huolestuttavana. Väestön lihomisen ja siitä johtuvien sairauksien yleisyyden todettiin kuormittavan terveydenhuoltoa ja aiheuttavan lisääntyvää kansantaloudellista taakkaa. Ahvenanmaan maakunnan hallitus ei kannattanut verosta luopumista vaan totesi puoltavansa runsaasti lisättyä sokeria sisältävien tuotteiden verottamista. Veronmaksajain keskusliitto totesi, ettei haittoihin kohdistuvia veroja tulisi lähtökohtaisesti alentaa tai poistaa.

Elinkeinoelämä kannatti makeisten ja jäätelön valmisteverosta luopumista verossa havaittujen EU-oikeudellisten ongelmien poistamiseksi. Päivittäistavarakauppa ry ja Kaupan liitto ry toivat lisäksi esiin, että terveellisiin elintapoihin kannustaminen taloudellisilla ohjaukeinoilla kuten verotuksella on käytännössä todettu vaikeaksi. Kilpailu- ja kuluttajavirasto arvioi verosta luopumisen poistavan viraston aiemmin esiin tuomat kilpailuneutraliteettiongelmat, verosta aiheutuvan taakan sekä vaikutukset myyntihintoihin ja valikoimiin pääsyyn.

Esitykseen sisältyvää ehdotusta virvoitusjuomaveron veropohjan muuttamisesta siten, että jääpalat sekä maustamattomat kasvipohjaiset maitoa korvaavat juomat rajattaisiin veron ulkopuolelle, kannatettiin laajalti. Elintarviketurvallisuusviraston ja Maidonjalostajien ja meijeritukkukauppioiden liitto ry:n lausunnoissa kiinnitettiin huomiota maito-sanan käyttöön, jota EU-lainsäädäntö rajoittaa.

Elintarviketeollisuus ilmoitti vastustavansa virvoitusjuomaveron säilyttämistä miltään osin muun muassa sillä perusteella, että vero heikentää kotimaisen juomateollisuuden kilpailua, kilpailukykyä ja työllisyyttä. Sen mukaan esityksessä ei ole pyritty eliminoimaan valtiontuki-

riskejä systemaattisesti. Jollei verosta luovuttaisi kokonaan, tulisi veron soveltamisalaa edelleen selventää, jotta keskenään kilpailevia juomatuotteita kohdeltaisiin tasavertaisesti.

Esitystä on saatujen lausuntojen perusteella täsmennetty ja täydennetty joiltain osin, muun muassa lain määritelmien ja siirtymäsääntelyn osalta. Eräät lausunnonantajat ehdottivat veron nimen muuttamista virvoitusjuomaverosta alkoholittomien juomien valmisteveroksi. Virvoitusjuomaveron on kuitenkin käsitteenä tuttu sekä viranomaisille että toimijoille, koska virvoitusjuomaveron on kannettu vuodesta 1940. Tämän lisäksi laissa määritellään, mitä virvoitusjuomalla tarkoitetaan. Näillä perusteilla veron nimeä ei ehdoteta muutettavaksi. Muutamassa lausunnossa ehdotettiin laajempia muutoksia juomapakkausveroon. Esitystä ei kuitenkaan ole tältä osin muutettu, koska juomapakkausverolain muutostarpeita on tarkoituksenmukaisinta selvittää ja tarkastella laajemmin yhtenä kokonaisuutena, mikä ei ole ollut mahdollista tämän esityksen yhteydessä. Muilta osin lausunnot eivät anna aiheutta muutoksiin esityksestä ilmenevillä perusteilla.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2017 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

6 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan vuoden 2017 alusta. Makeisia ja jäätelöä koskevat valmisteverotuslaissa tarkoitettujen valtuutetun varastonpitäjän, verottoman varaston, rekisteröidyn vastaanottajan ja veroedustajan luvat päättyisivät, kun makeisverolain muuttamisesta annettu laki tulee voimaan.

Valmisteverotuslain pääperiaatteen mukaan veron suorittamisvelvollisuus syntyy, kun valmisteveron alainen tuote luovutetaan kulutukseen Suomessa. Tästä johtuen lain voimaantulon jälkeen Suomessa vastaanotetuista tai verottomasta varastosta kulutukseen luovutetuista makeisista, jäätelöstä, maitoa korvaavista kasvipohjaisista juomista tai jääpaloista ei enää maksettaisi veroa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverosta annetun lain (1127/2010) nimike sekä 1 §:n 1, 4 ja 6 momentti, 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti ja 4 § sekä liite, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentti osaksi laissa 1084/2013 ja liite laeissa 1318/2011 ja 1084/2013, seuraavasti:

Laki

virvoitusjuomaverosta

1 §

Soveltamisala

Virvoitusjuomista on suoritettava valtiolle valmisteveroa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Lakia ei sovelleta, jos virvoitusjuomia valmistaa tai tuottaa oikeudellisesti ja taloudellisesti muista saman toimialan valmistajista riippumaton valmistaja, jonka kalenterivuoden aikana kulutukseen luovuttamien tuotteiden määrä on enintään 50 000 litraa valmista, juotavaa virvoitusjuomaa.

Edellä 4 momentissa tarkoitettuun tuotantoon sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettua komission asetusta (EU) N:o 1407/2013.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *virvoitusjuomilla* liitteen verotaulukossa tarkoitettuja tuotteita;
- 2) *sokerittomalla* liitteen verotaulukossa mainittua tuotetta, joka sisältää mono- ja disakkariideja, ei kuitenkaan polyoleja, enintään 0,5 grammaa 100 grammassa tai 100 millilitrassa;
- 3) *maustamattomilla kasvipohjaisilla juomilla* sellaisia tariffi- ja tilastonimikkeistä ja yhteisestä tullitariffista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitteen I muuttamisesta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1754 mukaiseen nimikkeeseen 2202 90 11 kuuluvia proteiinipitoisuudeltaan vähintään 2,8 painoprosenttisia soijapohjaisia juomia tai nimikkeeseen 2202 90 15 kuuluvia proteiinipitoisuudeltaan alle 2,8 painoprosenttisia soijajuomia ja 8 ryhmän pähkinöihin, 10 ryhmän viljoihin tai 12 ryhmän siemeniin pohjau-

HE 137/2016 vp

tuvia juomia, jotka ovat maustamattomia ja jotka sisältävät enintään 4,8 grammaa sokeria 100 millilitrassa.

3 §

Veron määrä

Valmisteveroa on suoritettava liitteen verotaulukon mukaisesti. Vero määrätään tuotteen nettopainosta, jolla tarkoitetaan tuotteen painoa ilman pakkausta ja ei-syötäviä ainesosia.

4 §

Verottomuus

Verottomia ovat:

- 1) virvoitusjuomat, jotka käytetään virvoitusjuomien valmistukseen;
- 2) virvoitusjuomat, jotka käytetään raaka-aineena muiden elintarvikkeiden teollisessa tuotannossa;
- 3) virvoitusjuomat, jotka käytetään lääkelaisissa (395/1987) tarkoitettujen lääkkeiden valmistukseen;
- 4) virvoitusjuomat, jotka käytetään alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetussa laissa (1471/1994) tarkoitettujen alkoholijuomien valmistukseen;
- 5) virvoitusjuomat, jotka käytetään 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tuotteiden valmistukseen;
- 6) virvoitusjuomat, jotka valtuutettu varastonpitäjä toimittaa muualla Euroopan unionin alueella kuin Suomessa kulutettaviksi.

Edellä 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin virvoitusjuomia voidaan myydä verotta verottomasta varastosta. Jos valtuutettu varastonpitäjä ei voi jälkikäteen tehtävässä tarkastuksessa esittää verottomasta toimituksesta luotettavaa selvitystä, tuotteista on suoritettava valmistevero sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Makeisia ja jäätelöä koskevien valmisteverotuslaissa (182/2010) tarkoitettujen lupien voimassaolo päättyy tämän lain tullessa voimaan.

HE 137/2016 vp

VEROTAULUKKO

Liite

Tullitariffin nimike	Tuote	Tuoteryhmä	Veron määrä
2009	Käymättömät ja lisättyä alkoholia sisältämättömät hedelmämehut (myös rypäleen puristemehu "grape must") ja kasvismehut, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät: (alkoholipitoisuus enintään 0,5 tilavuusprosenttia)	1	22,0 snt/l
	- sokeriton	1A	11,0 snt/l
2106:sta	Muualle kuulumattomat elintarvikevalmisteet: – alkoholia sisältämättömät tai enintään 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävät tuotteet, jotka on tarkoitettu käytettäväksi juomien valmistukseen: – – kiinteässä muodossa olevat juoma-ainekset	2	1,4 €/kg
	- sokeriton	2A	95 snt/kg
	– – muut	3	22,0 snt/l
	- sokeriton	3A	11,0 snt/l
2201	Vesi, myös luonnon tai keinotekoinen kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön ja maustamaton; jää ja lumi: – ei kuitenkaan jää eikä lumi	4A	11,0 snt/l
2202	Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholittomat juomat, ei kuitenkaan nimikkeeseen 2009 hedelmä- tai kasvismehut: (alkoholipitoisuus enintään 0,5 tilavuusprosenttia) – ei kuitenkaan maustamattomat kasvipohjaiset juomat	5	22,0 snt/l
	- sokeriton	5A	11,0 snt/l
2204:stä	Tuoreista rypäleistä valmistettu viini, myös väkevöity viini; rypäleen puristemehu (grape must), muu kuin nimikkeeseen 2009 kuuluva: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia) – alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia	6	22,0 snt/l
	- sokeriton	6A	11,0 snt/l
2205:sta	Vermutti ja muu tuoreista viinirypäleistä valmistettu viini, joka on maustettu kasveilla tai aromaattisilla aineilla: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia) – alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia	7	22,0 snt/l

HE 137/2016 vp

	- sokeriton	7A	11,0 snt/l
2206:sta	Muut käymisen avulla valmistetut juomat (esim. siideri, päärynäviini ja sima); käymisen avulla valmistettujen juomien sekoitukset sekä käymisen avulla valmistettujen juomien ja alkoholiittomien juomien sekoitukset, muualle kuulumattomat: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia)		
	- alkoholiittomien juomien sekoitukset	8	22,0 snt/l
	- sokeriton	8A	11,0 snt/l
2208:sta	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia)		
	- juomat, alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia:		
	-- hiilihapotetut	9	22,0 snt/l
	- sokeriton	9A	11,0 snt/l
	-- muut	10	22,0 snt/l
	- sokeriton	10 A	11,0 snt/l
3302:sta	Hyvänhajuisten aineiden seokset sekä yhteen tai useampaan tällaiseen aineeseen perustuvat seokset (myös alkoholiliuokset), jollaisia käytetään raaka-aineena teollisuudessa; muut hyvänhajuisiin aineisiin perustuvat valmisteet, jollaisia käytetään juomien valmistukseen:		
	- jollaisia käytetään elintarvike- tai juomateollisuudessa:		
	-- jollaisia käytetään juomateollisuudessa, alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia	11	22,0 snt/l
	- sokeriton	11A	11,0 snt/l
3824:stä	Kemialliset tuotteet ja kemian- tai siihen liittyvän teollisuuden valmisteet (myös jos ne ovat luonnontuotteiden seoksia), muualle kuulumattomat:		
	- juomien valmistukseen soveltuvat kivennäissuolaliuokset	12	22,0 snt/l
	- sokeriton	12A	11,0 snt/l

2.

Laki

eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetun lain 3 §:n ja liitteen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetun lain (1037/2004) 3 §:n 1 momentti ja liite, sellaisena kuin niistä on 3 §:n 1 momentti laissa 652/2011, seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *juomapakkauksella* lain liitteenä olevassa verotaulukossa mainittuja juomia sisältävää vähittäismyyntipakkausta, jos pakkauksen tilavuus on enintään viisi litraa; vähittäismyyntipakkauksena pidetään myös vastaavanlaista pakkausta ravitsemistoiminnan yhteydessä;

2) *toimivalla palautusjärjestelmällä* sellaista panttiin perustuvaa järjestelmää, jossa juomien pakkaaja tai maahantuoja yksin tai jätelaissa (646/2011) tai Ahvenanmaan maakuntaa koskevassa vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettulla tavalla on huolehtinut juomapakkausten uudelleentäytöstä tai kierrätyksestä siten, että pakkaus täytetään uudelleen tai pakkaus hyödynnetään raaka-aineena;

3) *valmistamisella* myös juomien pakkaamista;

4) *maustamattomilla kasvipohjaisilla juomilla* sellaisia tariffi- ja tilastonimikkeistä ja yhteisestä tullitariffista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitteen I muuttamisesta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1754 mukaiseen nimikkeeseen 2202 90 11 kuuluvia proteiinipitoisuudeltaan vähintään 2,8 painoprosenttisia soijapohjaisia juomia tai nimikkeeseen 2202 90 15 kuuluvia proteiinipitoisuudeltaan alle 2,8 painoprosenttisia soijajuomia ja 8 ryhmän pähkinöihin, 10 ryhmän viljoihin tai 12 ryhmän siemeniin pohjautuvia juomia, jotka ovat maustamattomia ja jotka sisältävät enintään 4,8 grammaa sokeria 100 millilitrassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

VEROTAULUKKO

Tullitariffin nimike	Tuoteryhmä	Tuote
2201	1	Vesi, myös luonnon tai keinotekoinen kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön ja maustamaton; jää ja lumi: – ei kuitenkaan jää eikä lumi
2202	2	Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholittomat juomat, ei kuitenkaan nimikkeen 2009 hedelmä- ja kasvismehut: – ei kuitenkaan maustamattomat kasvipohjaiset juomat
2203	3	Mallasjuomat
2204	4	Tuoreista rypäleistä valmistettu viini, myös väkevöity viini; rypäleen puristemehu (grape must), muu kuin nimikkeeseen 2009 kuuluva
2205	5	Vermutti ja muu tuoreista rypäleistä valmistettu viini, joka on maustettu kasveilla tai aromaattisilla aineilla
2206	6	Muut käymisen avulla valmistetut juomat (esim. siideri, päärynäviini ja siima); käymisen avulla valmistettujen juomien sekoitukset sekä käymisen avulla valmistettujen juomien ja alkoholittomien juomien sekoitukset, muualle kuulumattomat
2208	7	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat

Helsingissä 15 päivänä syyskuuta 2016

Pääministeri

Juha Sipilä

Valtiovarainministeri Petteri Orpo

1.

Laki

makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverosta annetun lain (1127/2010) nimike sekä 1 §:n 1, 4 ja 6 momentti, 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti ja 4 § sekä liite, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentti osaksi laissa 1084/2013 ja liite laeissa 1318/2011 ja 1084/2013, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Laki

**makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien
valmisteverosta annetun lain muuttamisesta**

1 §

Soveltamisala

Makeisista, jäätelöstä ja virvoitusjuomista on suoritettava valtiolle valmisteveroa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Lakia ei sovelleta, jos *tuotteita* valmistaa tai tuottaa oikeudellisesti ja taloudellisesti muista saman toimialan valmistajista riippumaton valmistaja, jonka kalenterivuoden aikana kulutukseen luovuttamien tuotteiden määrä on:

- 1) enintään 10 000 kiloa makeisia;
- 2) enintään 10 000 kiloa jäätelöä; tai
- 3) enintään 50 000 litraa valmista, juotavaa virvoitusjuomaa.

Edellä 4 momentissa tarkoitettuun tuotantoon sovelletaan perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettua komission asetusta (EY) N:o 1998/2006.

Laki

virvoitusjuomaverosta

1 §

Soveltamisala

Virvoitusjuomista on suoritettava valtiolle valmisteveroa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Lakia ei sovelleta, jos virvoitusjuomia valmistaa tai tuottaa oikeudellisesti ja taloudellisesti muista saman toimialan valmistajista riippumaton valmistaja, jonka kalenterivuoden aikana kulutukseen luovuttamien tuotteiden määrä on enintään 50 000 litraa valmista, juotavaa virvoitusjuomaa.

Edellä 4 momentissa tarkoitettuun tuotantoon sovelletaan *Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettua komission asetusta (EU) N:o*

1407/2013.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) **makeisilla** liitteen verotaulukon 1 tuoteryhmien 1–3 tuotteita;
- 2) **jäätelöllä** liitteen verotaulukon 1 tuoteryhmien 4 ja 5 tuotteita;

- 3) **virvoitusjuomilla** liitteen verotaulukossa 2 tarkoitettuja tuotteita;

- 4) **sokerittomalla** liitteen verotaulukossa 2 mainittua tuotetta, joka sisältää mono- ja disakkarideja, ei kuitenkaan polyoleja, enintään 0,5 grammaa 100 grammassa tai 100 millilitrassa.

3 §

Veron määrä

Valmisteveroa on suoritettava liitteen verotaulukoiden mukaisesti. Vero määrätään tuotteen nettopainosta, jolla tarkoitetaan tuotteen painoa ilman pakkausta ja ei-syötäviä ainesosia.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) **virvoitusjuomilla** liitteen verotaulukossa tarkoitettuja tuotteita;
- 2) **sokerittomalla** liitteen verotaulukossa mainittua tuotetta, joka sisältää mono- ja disakkarideja, ei kuitenkaan polyoleja, enintään 0,5 grammaa 100 grammassa tai 100 millilitrassa;
- 3) **maustamattomilla kasvipohjaisilla juomilla** sellaisia tariffi- ja tilastonimikkeistöä ja yhteisestä tullitariffista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitteen I muuttamisesta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1754 mukaiseen nimikkeeseen 2202 90 11 kuuluvia proteiinipitoisuudeltaan vähintään 2,8 painoprosenttisia soijapohjaisia juomia tai nimikkeeseen 2202 90 15 kuuluvia proteiinipitoisuudeltaan alle 2,8 painoprosenttisia soijajuomia ja 8 ryhmän pähkinöihin, 10 ryhmän viljoihin tai 12 ryhmän siemeniin pohjautuvia juomia, jotka ovat maustamattomia ja jotka sisältävät enintään 4,8 grammaa sokeria 100 millilitrassa.

3 §

Veron määrä

Valmisteveroa on suoritettava liitteen verotaulukon mukaisesti. Vero määrätään tuotteen nettopainosta, jolla tarkoitetaan tuotteen painoa ilman pakkausta ja ei-syötäviä ainesosia.

4 §

Verottomuus

Verottomia ovat:

1) *makeiset, jäätelö ja* virvoitusjuomat, jotka käytetään *makeisten, jäätelön tai* virvoitusjuomien valmistukseen;

2) *makeiset, jäätelö ja* virvoitusjuomat, jotka käytetään raaka-aineena muiden elintarvikkeiden teollisessa tuotannossa;

3) *makeiset ja* virvoitusjuomat, jotka käytetään lääkelaisissa (395/1987) tarkoitettujen lääkkeiden valmistukseen;

4) *makeiset ja* virvoitusjuomat, jotka käytetään alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetussa laissa (1471/1994) tarkoitettujen alkoholijuomien valmistukseen;

5) *makeiset ja* virvoitusjuomat, jotka käytetään 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tuotteiden valmistukseen;

6) *makeiset, jäätelö ja* virvoitusjuomat, jotka valtuutettu varastonpitäjä toimittaa muualla Euroopan unionin alueella kuin Suomessa kulutettaviksi.

Edellä 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin *makeisia, jäätelöä ja* virvoitusjuomia voidaan myydä verotta verottomasta varastosta. Jos valtuutettu varastonpitäjä ei voi jälkikäteen tehtävässä tarkastuksessa esittää verottomasta toimituksesta luotettavaa selvitystä, tuotteista on suoritettava valmistevero sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

4 §

Verottomuus

Verottomia ovat:

1) virvoitusjuomat, jotka käytetään virvoitusjuomien valmistukseen;

2) virvoitusjuomat, jotka käytetään raaka-aineena muiden elintarvikkeiden teollisessa tuotannossa;

3) virvoitusjuomat, jotka käytetään lääkelaisissa (395/1987) tarkoitettujen lääkkeiden valmistukseen;

4) virvoitusjuomat, jotka käytetään alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetussa laissa (1471/1994) tarkoitettujen alkoholijuomien valmistukseen;

5) virvoitusjuomat, jotka käytetään 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tuotteiden valmistukseen;

6) virvoitusjuomat, jotka valtuutettu varastonpitäjä toimittaa muualla Euroopan unionin alueella kuin Suomessa kulutettaviksi.

Edellä 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin virvoitusjuomia voidaan myydä verotta verottomasta varastosta. Jos valtuutettu varastonpitäjä ei voi jälkikäteen tehtävässä tarkastuksessa esittää verottomasta toimituksesta luotettavaa selvitystä, tuotteista on suoritettava valmistevero sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

Makeisia ja jäätelöä koskevien valmisteverotuslaissa (182/2010) tarkoitettujen lupien voimassaolo päättyy tämän lain tullessa voimaan.

HE 137/2016 vp

Liite

Voimassa oleva laki

VEROTAULUKKO 1

Tullitariffin nimike	Tuote	Tuote-ryhmä	Veron määrä
1704 2106:sta	<i>Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet</i>	1	95 snt/kg
	<i>Nimikkeen 1704 tuotteita vastaavat tuotteet, jotka muulla kuin sokerilla makeutettuina kuuluvat nimikkeeseen 2106</i>	2	95 snt/kg
1806	<i>Suklaa ja muut kaakaota sisältävät elintarvikevalmisteet</i>	3	95 snt/kg
2105	<i>Jäätelö, mehujää ja niiden kaltaiset jäädytetyt valmisteet, myös kaakaota sisältävät</i>	4	95 snt/kg
1901:stä	<i>Jäätelön valmistukseen tarkoitettu seos</i>	5	95 snt/kg

VEROTAULUKKO 2

Tullitariffin nimike	Tuote	Tuote-ryhmä	Veron määrä
2009	<i>Käymättömät ja lisättyä alkoholia sisältämättömät hedelmämehut (myös rypäleen puristemehu "grape must") ja kasvismehut, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät: (alkoholipitoisuus enintään 0,5 tilavuusprosenttia)</i>	1	22,0 snt/l
	<i>- sokeriton</i>	1A	11,0 snt/l
2106:sta	<i>Muualla kuulumattomat elintarvikevalmisteet: — alkoholia sisältämättömät tai enintään 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävät tuotteet, jotka on tarkoitettu käytettäväksi juomien valmistukseen:</i>		
	<i>— — kiinteässä muodossa olevat juoma-ainekset</i>	2	1,4 €/kg
	<i>- sokeriton</i>	2A	95 snt/kg
	<i>— — muut</i>	3	22,0 snt/l
	<i>- sokeriton</i>	3A	11,0 snt/l
2201	<i>Vesi, myös luonnon tai keinotekoinen kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön ja maustamaton; jää ja lumi</i>	4A	11,0 snt/l
2202	<i>Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholittomat juomat, ei kuitenkaan nimikkeen 2009 hedelmä- tai kasvismehut: (alkoholipitoisuus enintään 0,5 tilavuusprosenttia)</i>	5	22,0 snt/l

HE 137/2016 vp

2204:stä	- sokeriton Tuoreista rypäleistä valmistettu viini, myös väkevöity viini; rypäleen puristemehu (grape must), muu kuin nimikkeeseen 2009 kuuluva: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia)	5A	11,0 snt/l
	— alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia	6	22,0 snt/l
	- sokeriton	6A	11,0 snt/l
2205:sta	Vermutti ja muu tuoreista viinirypäleistä valmistettu viini, joka on maustettu kasveilla tai aromaattisilla aineilla: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia)		
	— alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia	7	22,0 snt/l
	- sokeriton	7A	11,0 snt/l
2206:sta	Muut käymisen avulla valmistetut juomat (esim. siideri, päärynäviini ja sima); käymisen avulla valmistettujen juomien sekoitukset sekä käymisen avulla valmistettujen juomien ja alkoholittomien juomien sekoitukset, muualle kuulumattomat: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia)		
	— alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia, ei kuitenkaan oluen ja alkoholittomien juomien sekoitukset	8	22,0 snt/l
	- sokeriton	8A	11,0 snt/l
2208:sta	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia)		
	— juomat, alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia:		
	— — hiilihapotetut	9	22,0 snt/l
	- sokeriton	9A	11,0 snt/l
	— — muut	10	22,0 snt/l
	- sokeriton	10 A	11,0 snt/l
3302:sta	Hyvänhajuisten aineiden seokset sekä yhteen tai useampaan tällaiseen aineeseen perustuvat seokset (myös alkoholiliuokset), jollaisia käytetään raaka-aineena teollisuudessa; muut hyvänhajuisiin aineisiin perustuvat valmisteet, jollaisia käytetään juomien valmistukseen:		
	— jollaisia käytetään elintarvike- tai juomateollisuudessa:		
	— — jollaisia käytetään juomateollisuudessa, alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia	11	22,0 snt/l
	- sokeriton	11A	11,0 snt/l
3824:stä	Kemialliset tuotteet ja kemian- tai siihen liittyvän teollisuuden valmisteet (myös jos ne ovat luonnontuotteiden seoksia), muualle kuulumattomat:		

HE 137/2016 vp

— juomien valmistukseen soveltuvat kivennäissuola-	12	22,0 snt/l
liuokset		
- sokeriton	12A	11,0 snt/l

Ehdotus

VEROTAULUKKO

Tullitariffin nimike	Tuote	Tuoteryhmä	Veron määrä
2009	Käymättömät ja lisättyä alkoholia sisältämättömät hedelmämehut (myös rypäleen puristemehu "grape must") ja kasvismehut, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät: (alkoholipitoisuus enintään 0,5 tilavuusprosenttia)	1	22,0 snt/l
	- sokeriton	1A	11,0 snt/l
2106:sta	Muualle kuulumattomat elintarvikevalmisteet: – alkoholia sisältämättömät tai enintään 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävät tuotteet, jotka on tarkoitettu käytettäväksi juomien valmistukseen:		
	– kiinteässä muodossa olevat juoma-ainekset	2	1,4 €/kg
	- sokeriton	2A	95 snt/kg
	– muut	3	22,0 snt/l
	- sokeriton	3A	11,0 snt/l
2201	Vesi, myös luonnon tai keinotekoinen kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön ja maustamaton; jää ja lumi: – <i>ei kuitenkaan jää eikä lumi</i>	4A	11,0 snt/l
2202	Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholittomat juomat, ei kuitenkaan nimikkeen 2009 hedelmä- tai kasvismehut: (alkoholipitoisuus enintään 0,5 tilavuusprosenttia) – <i>ei kuitenkaan maustamattomat kasvipohjaiset juomat</i>	5	22,0 snt/l
	- sokeriton	5A	11,0 snt/l
2204:stä	Tuoreista rypäleistä valmistettu viini, myös väkevöity viini; rypäleen puristemehu (grape must), muu kuin nimikkeeseen 2009 kuuluva: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia) – alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia	6	22,0 snt/l

HE 137/2016 vp

	- sokeriton	6A	11,0 snt/l
2205:sta	Vermutti ja muu tuoreista viinirypäleistä valmistettu viini, joka on maustettu kasveilla tai aromaattisilla aineilla: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia)		
	- alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia	7	22,0 snt/l
	- sokeriton	7A	11,0 snt/l
2206:sta	Muut käymisen avulla valmistetut juomat (esim. siideri, päärynäviini ja sima); käymisen avulla valmistettujen juomien sekoitukset sekä käymisen avulla valmistettujen juomien ja alkoholittomien juomien sekoitukset, muualle kuulumattomat: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia)		
	- alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia, ei kuitenkaan oluen ja alkoholittomien juomien sekoitukset	8	22,0 snt/l
	- sokeriton	8A	11,0 snt/l
2208:sta	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia)		
	- juomat, alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia:		
	-- hiilihapotetut	9	22,0 snt/l
	- sokeriton	9A	11,0 snt/l
	-- muut	10	22,0 snt/l
	- sokeriton	10 A	11,0 snt/l
3302:sta	Hyvänhajuisten aineiden seokset sekä yhteen tai useampaan tällaiseen aineeseen perustuvat seokset (myös alkoholiliuokset), jollaisia käytetään raaka-aineena teollisuudessa; muut hyvänhajuisiin aineisiin perustuvat valmisteet, jollaisia käytetään juomien valmistukseen:		
	- jollaisia käytetään elintarvike- tai juomateollisuudessa:		
	-- jollaisia käytetään juomateollisuudessa, alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia	11	22,0 snt/l
	- sokeriton	11A	11,0 snt/l
3824:stä	Kemialliset tuotteet ja kemian- tai siihen liittyvän teollisuuden valmisteet (myös jos ne ovat luonnontuotteiden seoksia), muualle kuulumattomat:		
	- juomien valmistukseen soveltuvat kivennäisluoliuokset	12	22,0 snt/l

HE 137/2016 vp

- sokeriton	12A	11,0 snt/l
-------------	-----	---------------

2.

Laki

eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetun lain 3 §:n ja liitteen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetun lain (1037/2004) 3 §:n 1 momentti ja liite, sellaisena kuin niistä on 3 §:n 1 momentti laissa 652/2011, seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *juomapakkauksella* lain liitteenä olevassa verotaulukossa mainittuja juomia sisältävää vähittäismyyntipakkausta, jos pakkauksen tilavuus on enintään viisi litraa; vähittäismyyntipakkauksena pidetään myös vastaavanlaista pakkausta ravitsemistoiminnan yhteydessä;

2) *toimivalla palautusjärjestelmällä* sellaista panttiin perustuvaa järjestelmää, jossa juomien pakkaaja tai maahantuojia yksin tai jätelaissa (646/2011) tai Ahvenanmaan maakuntaa koskevassa vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettulla tavalla on huolehtinut juomapakkausten uudelleentäytöstä tai kierätyksestä siten, että pakkaus täytetään uudelleen tai pakkaus hyödynnetään raaka-aineena;

3) *valmistamisella* myös juomien pakkaimista.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *juomapakkauksella* lain liitteenä olevassa verotaulukossa mainittuja juomia sisältävää vähittäismyyntipakkausta, jos pakkauksen tilavuus on enintään viisi litraa; vähittäismyyntipakkauksena pidetään myös vastaavanlaista pakkausta ravitsemistoiminnan yhteydessä;

2) *toimivalla palautusjärjestelmällä* sellaista panttiin perustuvaa järjestelmää, jossa juomien pakkaaja tai maahantuojia yksin tai jätelaissa (646/2011) tai Ahvenanmaan maakuntaa koskevassa vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettulla tavalla on huolehtinut juomapakkausten uudelleentäytöstä tai kierätyksestä siten, että pakkaus täytetään uudelleen tai pakkaus hyödynnetään raaka-aineena;

3) *valmistamisella* myös juomien pakkaimista;

4) *maustamattomilla kasvipohjaisilla juomilla* sellaisia tariffi- ja tilastonimikkeistöistä ja yhteisestä tullitariffista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitteen I muuttamisesta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1754 mukaiseen nimikkeeseen 2202 90 11 kuuluvia proteiinipitoisuudeltaan vähintään 2,8 painoprosenttisia soijapohjaisia juomia tai nimikkeeseen 2202 90 15 kuuluvia proteiinipitoisuudeltaan alle 2,8 painoprosenttisia soijajuomia ja 8 ryhmän pähkinöihin, 10 ryhmän viljoihin tai 12 ryhmän siemeniin pohjautuvia juomia, jotka ovat maustamattomia ja jotka

HE 137/2016 vp

*sisältävät enintään 4,8 grammaa sokeria
100 millilitrassa.*

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

Liite

Voimassa oleva laki

VEROTAULUKKO

Tullitariffin nimike	Tuote- ryhmä	Tuote
2201	1	Vesi, myös luonnon tai keinotekoinen kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön ja maustamaton; jää ja lumi
2202	2	Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholittomat juomat, ei kuitenkaan nimikkeen 2009 hedelmä- ja kasvismehut
2203	3	Mallasjuomat
2204	4	Tuoreista rypäleistä valmistettu viini, myös väkevöity viini; rypäleen puristemehu (grape must), muu kuin nimikkeeseen 2009 kuuluva
2205	5	Vermutti ja muu tuoreista rypäleistä valmistettu viini, joka on maustettu kasveilla tai aromaattisilla aineilla
2206	6	Muut käymisen avulla valmistetut juomat (esim. siideri, päärynäviini ja sima); käymisen avulla valmistettujen juomien sekoitukset sekä käymisen avulla valmistettujen juomien ja alkoholittomien juomien sekoitukset, muualle kuumattomat
2208	7	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat

*Ehdotus***VEROTAULUKKO**

Tullitariffin nimike	Tuoteryhmä	Tuote
2201	1	Vesi, myös luonnon tai keinotekoinen kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön ja maustamaton; jää ja lumi: <i>– ei kuitenkaan jää eikä lumi</i>
2202	2	Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholittomat juomat, ei kuitenkaan nimikkeen 2009 hedelmä- ja kasvismehut: <i>– ei kuitenkaan maustamattomat kasvipohjaiset juomat</i>
2203	3	Mallasjuomat
2204	4	Tuoreista rypäleistä valmistettu viini, myös väkevöity viini; rypäleen puristemehu (grape must), muu kuin nimikkeeseen 2009 kuuluva
2205	5	Vermutti ja muu tuoreista rypäleistä valmistettu viini, joka on maustettu kasveilla tai aromaattisilla aineilla
2206	6	Muut käymisen avulla valmistetut juomat (esim. siideri, päärynäviini ja siima); käymisen avulla valmistettujen juomien sekoitukset sekä käymisen avulla valmistettujen juomien ja alkoholittomien juomien sekoitukset, muualle kuulumattomat
2208	7	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat